

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

100. An examinatores Synodales teneantur indicare Episcopo digniorem, licet ipse præcipiat solum, ut ei dicant qui, & quot sunt digni, & idonei? Ex p. 3. tract. 5. & Misc. 1. res. 112. alias 111.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

in damnatum tertij, atque ideo esset peccaminosa. Vnde rectè Rodriguez in *summa*, tom. 1. cap. 5. n. 1. sic ait: *Los Examinadores pecan mortalmente comunicando por sí, o por otros à los amigos que han de examinar los puntos, que les han de preguntar, para que con este auiso respondan mejor, que lo demas opositores, que no tienen semejante auiso.* Sic ille.

RESOL. C.

An examinadores Synodales teneantur indicare Episcopum digniorem, licet ipse precipiat solum, ut ei dicant, qui, & quot sunt idonei, & digni? Ex p. 2. r. 5. & Misc. 1. Ref. 112. alias. 111.

§. 1. **H**ic casus frequenter solet accidere; Episcopi vt plurimum negatiuam sententiam tenent, & pro illis videtur stare declaratio Cardinalium apud Marzillam lib. 1. tit. 2. cap. 19. ita asserunt: Congregatio Concilij censuit non pertinere ad examinadores, sed ad solum Episcopum iudicare quis ex concurrentibus ad Parochialem vacantem sit magis idoneus: Et in Concil. Trid. sess. 24. cap. 18. tantum habetur, vt examinadores petacto examine renuncient Episcopo quoscunque ab iis idonei iudicati fuerint.

2. Sed his non obstantibus, Doctores clamant, & docent contrarium, vt Azorius part. 2. l. b. ... c. 15. q. 11. & Medina in *summa*. c. 14. §. 32. reg. 4. vbi sic asserit. *Ha se de aduertir, que el Obispo, o Prouisor à cuyo cargo esta el proueer los beneficios, llama algunas personas, para que examinen los tales, estan obligados à firmar qual es el digno, y que es el mas digno, por que haziendo lo contrario, pecan mortalmente. Porque en dexir el Obispo, que le digan qual es el mas digno, sino que digan si son dignos, es en buen romance dexir que lo quiera el proueer à quien el quisere, y no como manda la ley, y en esto han de tener animo y pecho para responder al Obispo, y à los semejantes los examinadores, porque es gran lastima lo que passá ey dia, mas se ha de mirar lo que manda Dios, que lo que ama el Obispo.* Ita Medina, quem postea sequuntur Villalobos in *summa*. tom. 2. tract. 8. diff. 5. n. 7. & Petrus de Ledesma in *summa*, tom. 2. tract. 7. c. 22. concl. 5. diff. 13. fol. mibi 166. vide etiam Zerolam in *praxi Episc.* part. 1. ver. parochia, §. 2. & Lopez in *instrucl.* part. 1. c. 17.

3. Non reticeam tamen primam sententiam negatiuam probabilem esse secundum mentem Ledesmae vbi supra, & illam nouissimè docent Venerus in *exam. Episcop.* lib. 4. c. 25. n. 21. Lotterius de re beneficiaria tom. 1. lib. 2. q. 31. n. 98. & Massobrius in *praxi de conuers. requis.* 4. dub. 3. n. 2. vbi asserit, examinadores ex officio, & in executionem Concilij, non tenentur indicare digniorem; secus autem quando Episcopus id postulat extra casum Concilij, vt instruet suam conscientiam, vt sciat viliozem facere Ecclesie electionem, & magis digno illam conferre. Ita Massobrius, Garzia de beneficiis tom. 2. part. 9. c. 2. num. 108. & seq. cum Viuiano in *praxi iuris patr.* part. 2. lib. 10. c. 1. n. 45.

RESOL. CI.

An in Canonicibus, Personatibus, Dignitatibus, & ceteris Prebendis, & dimidijs Prebendis Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum, & in Præbendis, & alijs simplicibus beneficijs Curam animarum non habentibus, licitum sit eligere dignum,

prætermisso digniori?

Et quid, si ad Episcopatum, Caráinalatum, Decanatum eligatur minus dignum? Ex p. 2. r. 15. & Misc. 1. Ref. 108.

§. 1. **P**rima opinio absolute negat. Sic Vasquez opus. de benef. c. 2. §. 2. dub. 8. num. 78. vbi ait: Mihi videtur in omnibus beneficijs, esse mortale, digniorem prætermittere, quoniam vniuersaliter docet S. Thom. 2. 2. quest. 63. quod acceptio personarum committitur in beneficijs; ergo etiam in beneficijs non habentibus curam animarum. Ita etiam multi alij, inter quos est Bañez 2. 2. quest. 63. art. 2. dub. 5.

2. Secunda opinio est Ferdinandi Rebellij de oblig. instr. part. 1. lib. 3. q. 4. n. 12 vbi distinguit inter electionem ad beneficia simplicia maiora, & ad beneficia simplicia minora, ait enim: Peccatum lethale esse videtur, eligere minus dignum ad Cardinalatus, Canonatus, Decanatus, & alia beneficia simplicia magni momenti, quando notabilis, & euidentis est inter promotum, & digniorem prætermissum excessus. Si verò parus sit, veniale videtur, vel si beneficium simplex non tanti momenti sit. Probat, quia violatio iustitiæ distributiue, per acceptionem personarum ex genere suo mortale est. Quare nisi ex paritate materiæ per respectum ad excessum eligendorum, vel beneficiorum excusetur, lethale erit: sic etiam tenet hanc sententiam ex neoterics, Ioan. Malder. in 2. 2. tract. 9. cap. ... dub. 7. & Lessius vbi supra num. 64.

3. Tertia opinio est Regin. tom. 2. lib. 30. tract. 3. cap. 15. num. 179. in fine. Lessij lib. 2. cap. 34. dub. 14. num. 66. qui asserunt in Canonicibus, & ceteris beneficijs simplicibus minoris momenti non videri peccatum mortiferum semel, vel bis prætermittere digniorem, modò conferatur ei, qui verè dignus sit: videtur tamen esse mortiferum, si quis id passim faciat, aut si raro curet, vt digniores præferantur. Et ratio est, quia quòd semel, vel iterùm dignior prætermittatur in huiusmodi beneficijs, non censetur notabile incommodum, aut notabilis iniuria Ecclesiarum; paucorum enim mediocritas, aliorum virtute facile compensatur.

4. Quarta opinio, quam ego libenter amplector, est Nau. de restit. lib. 2. cap. 2. num. 172. Ledesma in *sum. part.* 2. tract. 7. cap. 2. concl. 7. diff. 15. fol. mibi 170. Gutierrez Can. 99. lib. 2. cap. 11. num. 12. & Garzia de benef. tom. 2. p. 7. cap. 16. num. 16. vbi absolute, & simpliciter asserit, omnia beneficia, quæ curam animarum non habent, satis est, vt conferantur dignis, etiam prætermisissis dignioribus. At si hæc opinio non esset vera, aliter vbi supra, Gutierrez, omnes Prælati essent in statu damnationis: nam passim in beneficijs simplicibus eligunt dignos, dignioribus prætermisissis. Et ratio est, quia dum Concilium Tridentinum in diuersis capitibus sola Episcopalia beneficia, & cutata dignioribus esse conferenda decreuit, videtur concessisse cetera beneficia ad arbitrium Prælati distribui posse: præsertim, quia dum de Canonicibus loquitur sess. 24. de Reformat. cap. 12. hortatur, vt in prouincijs, vbi id commode fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars Canonice in Cathedralibus Ecclesijs, & Collegijs insignibus conferatur tantum Magistris, & Doctoribus, aut etiam Licentijs in Theologia, seu iure Canonico: ergo necessariò conferri non debent gradatis, & sic dignioribus, sed arbitrio superioris legitimi videtur relictum. At verò iura antiqua non ita plana sunt in beneficijs simplicibus, sicuti in curatis: quæ si essent, adhuc oppositum videtur introducum,